UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 1315) zwanej dalej ustawą, uznanie za rezerwat przyrody następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, które określa jego nazwę, położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem. Regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, po zasięgnięciu opinii regionalnej rady ochrony przyrody, może zwiększyć obszar rezerwatu przyrody, zmienić cele ochrony, a w razie bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczych, dla których rezerwat został powołany - zmniejszyć obszar rezerwatu przyrody albo zlikwidować rezerwat przyrody.

Rezerwat przyrody „Cicha Dolina", zwany dalej rezerwatem, został utworzony rozporządzeniem Wojewody Opolskiego Nr P/5/99 z dnia 1 marca 1999 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Op. Nr 14, poz. 39). Obowiązującym aktem prawnym jest zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Cicha Dolina" (Dz. Urz. Woj. Op. poz. 3360, oraz z 2019 r. poz. 3572). Powierzchnia rezerwatu wynosi 56,76 ha (§ 1 zarządzenia), a celem jego ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego górskiego o zróżnicowanej strukturze wiekowej i gatunkowej oraz dobrze wykształconego drzewostanu bukowego (§ 2 zarządzenia). Rezerwat znajduje się na terenie Parku Krajobrazowego Góry Opawskie i obszaru Natura 2000 Góry Opawskie PLH160007. Występują tu 3 siedliska przyrodnicze: 9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*), 9190 kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) i 91E0 łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe. W obniżeniach terenu rosną łany czosnku niedźwiedziego (Allium ursinum). W pozostałej części rezerwatu występuje wiele geofitów: szczawik zajęczy (*Oxalis acetosella*), zawilec gajowy (*Anemone nemorosa*), kokorycz pusta (*Corydalis cava*), ziarnopłon wiosenny (*Ficaria verna*) i fiołek leśny (*Viola reichenbachiana*).

Podczas prowadzonych prac badawczych, na powierzchniach sąsiadujących z rezerwatem zidentyfikowano ekosystemy o wyróżniających się wartościach przyrodniczych. Według zespołu ekspertów, tereny otaczające rezerwat stanowią jedyny, typowo reglowy ekosystem

położony na stokach i zboczach wzdłuż potoku o charakterze górskim, o stosunkowo dużej powierzchni w regionie. Wyniki przeprowadzonego rozpoznania uzasadniają zwiększenie dotychczasowego obszaru rezerwatu o ekosystemy leśne (wyniki analiz przeprowadzonych przez zespół ekspertów opracowujących, w latach 2021-2022, "Ekspertyzę kierunków rozwoju sieci opolskich rezerwatów przyrody": Badora K., Hebda G., Nowak A., Sierakowski M., Wróbel R.). Powiększenie obejmuje stoki Biskupiej Kopy i Szyndzielowej Kopy oraz Górę Zamkową wraz ze stokiem (wydzielenia leśne: 199f, 200a-02, 200a-99, 200a-01, 192b, 194c i 203a leśnictwa Pokrzywna, Nadleśnictwo Prudnik - według Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Prudnik na lata 2018-2027, działka ewidencyjna nr: 249 obręb Pokrzywna oraz część działek ewidencyjnych: nr 248 i nr 240 obręb Pokrzywna, nr 592 i nr 604 obręb Jarnołtówek). Największą powierzchnię zajmuje kwaśna buczyna górska *Luzulo pilosae-Fagetum*. Znajdują się tu również zbiorowiska: żyznej buczyny sudeckiej *Dentario enneaphylli-Fagetum* i podgórskiej dąbrowy acydofilnej *Luzulo luzuloidis-Quercetum petraeae.* Wśród interesujących gatunków zwierząt można zaobserwować: muchołówkę małą *Ficedula parva*, muchołówkę białoszyją *Ficedula albicollis*, dzięcioła średniego *Dendrocoptes medius* i popielicę *Glis glis*. Zespół ekspertów, kierując się wypracowanymi wskaźnikami oceny walorów przyrodniczych (wskaźnik krajobrazowy, przyrody nieożywionej wskaźnik ekosystemowy, wskaźnik faunistyczny, unikatowość waloru, potrzeba podjęcia działań ochronnych) zwrócił przy okazji uwagę na wysokie walory krajobrazowe i walory przyrody nieożywionej powierzchni włączanej w granice rezerwatu (najlepiej wyrażona w województwie opolskim i jednocześnie jedna z niewielu leśna dolina górskiego potoku; powierzchnia z wychodniami zmetamorfizowanych piaskowców i łupków warstw andelskohorskich oraz unikatowa w skali regionalnej rzeźba terenu.). Zwiększenie obszaru rezerwatu wzmocni ochronę ww. ekosystemów; będzie miało dodatkowy pozytywny wpływ dla zachowania bogactwa gatunkowego biocenoz leśnych. Po powiększeniu, powierzchnia rezerwatu będzie wynosić 97,19 ha, a otulina wyznaczona na mocy niniejszego zarządzenia: 6,69 ha.

Położenie i przebieg granicy rezerwatu w postaci współrzędnych punktów jej załamania przedstawiono na załączniku nr 1 do zarządzenia - w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. 2024 poz. 342, z późn.zm.). Położenie i przebieg granicy otuliny rezerwatu w postaci współrzędnych punktów jej załamania przedstawiono na załączniku nr 2 do zarządzenia.

Położenie i przebieg granicy rezerwatu w postaci mapy przedstawiono na załączniku nr 3 do zarządzenia.

Zamiar powiększenia rezerwatu przyrody poddany został konsultacjom społecznym, które trwały w okresie: od 28.09.2026 do 20.10.2026 r. Opis projektowanego rezerwatu, cel ochrony oraz mapy, zamieszczone zostały na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu. W trakcie konsultacji wniesiono jedną uwagę. Dotyczyła ona propozycji włączenia do granic rezerwatu wydzielenia 208c lub ewentualnie włączenia tego wydzielenia jako otuliny rezerwatu. Uwaga nie została uwzględniona. Granice projektowanego powiększenia rezerwatu wytyczono w oparciu o opracowanie eksperckie („Ekspertyza kierunków rozwoju sieci opolskich rezerwatów przyrody"), w którym nie wskazano ww. wydzielenia jako spełniającego przesłanki do objęcia ochroną prawną w myśl art.13 ust.1 ustawy; wobec braku wykazania, że przedmiotowe wydzielenie może mieć znaczenie dla zabezpieczenia wnętrza rezerwatu przed czynnikami zewnętrznymi, uznanie tego wydzielenia jako część otuliny byłoby, na obecnym etapie, przedwczesne. Powyższe nie wyklucza możliwości włączenia przedmiotowego wydzielenia w granice rezerwatu lub otuliny, w przypadku udokumentowania jego walorów czy zmiany uwarunkowań środowiskowych.

Projekt zarządzenia był konsultowany z zarządcą terenu (PGL LP Nadleśnictwo Prudnik). W wyniku wspólnych prac dookreślono zasięg i przebieg granic powiększonego rezerwatu oraz wyznaczonej otuliny. Podjęte ustalenia wraz z projektem niniejszego zarządzenia przesłano Dyrektorowi Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach, który nie wniósł uwag w sprawie (pismo nr ZO.7212.1.56.2026 z 24.09.2026 r.).

Projekt niniejszego zarządzenia był przedmiotem obrad Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Opolu, która na posiedzeniu 23 października 2026 r. pozytywnie zaopiniowała przedmiotowe zarządzenie.

Projekt został uzgodniony przez Wojewodę Opolskiego (pismo nr IN.III.710.14.2026.GT z 10.11.2026r.).

Zarządzenie pociąga za sobą skutki finansowe w budżecie Państwa w części, której dysponentem jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu, w szacowanej kwocie ok. 9000 zł na oznaczenie granic rezerwatu. Konsekwencją wejścia w życie niniejszego aktu prawnego będzie konieczność dokonania zmiany planu ochrony rezerwatu. Koszty związane z tymi działaniami określone zostaną w odrębnym zarządzeniu.